

საქართველოს სტანდარტი

შესაბამისობის შეფასება – მოთხოვნები ინსპექტირების
სხვადასხვა ტიპის ორგანოების საქმიანობისათვის

სსიპ-საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის
ეროვნული სააგენტო
თბილისი

საინფორმაციო მონაცემები

1 შემოგანილია სსიპ -საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოსა და სსიპ-აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანოს-აკრედიტაციის ცენტრის მიერ სტანდარტიზაციის ტექნიკური კომიტეტის “მენეჯმენტი და შესაბამისობის შეფასება” ტკ 2-ის გადაწყვეტილების საფუძველზე.

სტანდარტს ჩაუტარდა ენობრივი ექსპერტიზა საქართველოს არნოდლ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტში.

2 რეგისტრირებულია და შემოღებულია სამოქმედოდ სსიპ-საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორის 2013 წლის 31 ოქტომბრის №77 განკარგულებით.

3 წინამდებარე სტანდარტი იდენტურია საერთაშორისო სტანდარტის ისწ/იპკ 17020: 2012 ”შესაბამისობის შეფასება – მოთხოვნები ინსპექტირების სხვადასხვა ტიპის ორგანოების საქმიანობისათვის”.

4 ნაცვლად საერთაშორისო სტანდარტის ისწ/იპკ 17020:1998 „საერთო კრიტერიუმები ინსპექტირების სხვადასხვა ტიპის ორგანოების საქმიანობისათვის”.

5 რეგისტრირებულია სსიპ-საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს საქართველოს სტანდარტების რეესტრში: 2013 წელი 31 ოქტომბერი №268-1.3-5576

წინამდებარე სტანდარტის სრული ან ნაწილობრივი კვლავწარმოება, გირაჟირება და გავრცელება საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს ნებართვის გარეშე დაუშვებელია.

შინაარსი

1	გამოყენების სფერო	1
2	ნორმატიული მითითებები	1
3	ტერმინები და განმარტებები	1
4	საერთო მოთხოვნები	4
	4.1 მიუკერძოებლობა და დამოუკიდებლობა	4
	4.2 კონფიდენციალურობა	5
5	სტრუქტურული მოთხოვნები	6
	5.1 ადმინისტრაციული მოთხოვნები	6
	5.2 ორგანიზაციული სტრუქტურა და მენეჯმენტი	6
6	რესურსების მიმართ მოთხოვნები	7
	6.1 პერსონალი	7
	6.2 საშუალებები და მოწყობილობა	9
	6.3 ქვეკონტრაქტი	10
7	ტექნიკური მოთხოვნები	11
	7.1 ინსპექტირების მეთოდები და პროცედურები	11
	7.2 ინსპექტირების ობიექტებისა და ნიმუშებისადმი მოპყრობა	13
	7.3 ჩანაწერები ინსპექტირების შესახებ	13
	7.4 ინსპექტირების ანგარიშები და ინსპექტირების სერტიფიკატები	13
	7.5 საჩივრები და აპელაციები	14
	7.6 საჩივრებისა და აპელაციების პროცესი	14
8	მენეჯმენტის სისტემის მოთხოვნები	15
	8.1 ვარიანტები	15
	8.2 მენეჯმენტის სისტემის დოკუმენტაცია (ვარიანტი A)	16
	8.3 დოკუმენტების მართვა (ვარიანტი A)	16
	8.4 ჩანაწერების მართვა (ვარიანტი A)	17
	8.5 მენეჯმენტის ანალიზი (ვარიანტი A)	17
	8.6 შიგა აუდიტი (ვარიანტი A)	18
	8.7 მაკორექტირებელი ღონისძიებები (ვარიანტი A)	18
	8.8 პრევენციული ღონისძიებები (ვარიანტი A)	19

დანართი A	დამოუკიდებლობის	მოთხოვნები	ინსპექტირების	20
(ნორმატიული)	ორგანოებისათვის			

დანართი B	ინსპექტირების	ანგარიშებისა	და	სერტიფიკატების	23
(ინფორმაციული)	დამატებითი ელემენტები				

ბიბლიოგრაფია				24

წინასიტყვაობა

ისო (სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია) და იშკ (საერთაშორისო ელექტროტექნიკური კომისია) ერთობლივად ქმნის მსოფლიო მასშტაბის სტანდარტიზაციის სპეციალიზებულ სისტემას. ტექნიკური საქმიანობის კონკრეტული სფეროების შესწავლა-წარმართვისათვის ისო-ს და იეკ-ის წევრი ეროვნული ორგანოები, შესაბამისი ორგანიზაციების მიერ ჩამოყალიბებული ტექნიკური კომიტეტების მეშვეობით, მონაწილეობას იღებენ საერთაშორისო სტანდარტების დადგენაში. ისო-ს და იშკ-ის ტექნიკური კომიტეტები ურთიერთთანამშრომლობენ საერთო ინტერესის სფეროებში. მუშაობაში, ასევე, მონაწილეობენ ისო-სა და იშკ-თან დაკავშირებული სხვა საერთაშორისო სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები.

ისო-ს შესაბამისობის შეფასების კომიტეტი (პსკპო) პასუხისმგებელია შესაბამისობის შეფასების საერთაშორისო სტანდარტებისა და სახელმძღვანელოების შემუშავებაზე.

საერთაშორისო სტანდარტები მომზადდა ისო/იშკ-ის დირექტივების მე-2 ნაწილში მოცემული წესების შესაბამისად.

ხმის მიცემის მიზნით საერთაშორისო სტანდარტების პროექტები ვრცელდება ეროვნულ ორგანოებს შორის. სავალდებულოა, რომ ხმის მიცემის პროცესში ეროვნული ორგანოების მინიმუმ 75 %-მა მხარი დაუჭიროს კონკრეტულ სტანდარტს, რათა ის საერთაშორისო სტანდარტის სახით გამოქვეყნდეს.

შესაძლებელია, რომ წინამდებარე დოკუმენტის გარკვეული ელემენტები საპატენტო უფლებების განხილვის საგანი გახდეს. ისო-მ არ უნდა აგოს პასუხი ნებისმიერი ან ყველა ამ საპატენტო უფლებების იდენტიფიცირებაზე.

ისო/იშკ 17020 მომზადდა ისო-ს შესაბამისობის შეფასების კომიტეტის (პსკპო) მიერ.

დოკუმენტი გავრცელდა ისო-სა და იშკ-ის ეროვნულ ორგანოებს შორის ხმის მისაცემად და დამტკიცდა ორივე ორგანიზაციის მიერ.

წინამდებარე მეორე გამოცემა აუქმებს და ჩაანაცვლებს პირველ გამოცემას, (ისო/იშკ 17020:1998), რომლის ტექნიკური გადახედვაც განხორციელდა.

შესავალი

წინამდებარე საერთაშორისო სტანდარტი შემუშავებულია ინსპექტირების ორგანოების მიმართ ნდობის განამტკიცების მიზნით.

ინსპექტირების ორგანოები მათი სათავე ორგანიზაციების ან ხელისუფლების სახელით, აფასებენ კერძო დამკვეთებს, რათა წარმოადგინონ ობიექტური ინფორმაცია შემოწმებული ობიექტების შესაბამისობისა რეგულაციებთან, სტანდარტებთან, მახასიათებლებთან, ინსპექტირების სქემებსა და კონტრაქტებთან. ინსპექტირების პარამეტრები მოიცავს რაოდენობის, ხარისხის, უსაფრთხოებისა და ვარგისიანობის, ასევე, მომუშავე დანადგარების ან უსაფრთხოების ნორმებთან სისტემის მუდმივი შესაბამისობის საკითხებს. წინამდებარე საერთაშორისო სტანდარტში ჰარმონიზებულია ის საერთო მოთხოვნები, რომლებსაც უნდა პასუხობდეს აღნიშნული ორგანოები, რათა მომსახურება მისაღები იყოს დამკვეთებისა და ხელისუფლების სამეთვალყურეო ორგანოებისათვის.

წინამდებარე საერთაშორისო სტანდარტი ვრცელდება ინსპექტირების ორგანოების ფუნქციებზე, რომელთა საქმიანობა შეიძლება მოიცავდეს მასალების, პროდუქციის, დანადგარების, აპარატების, პროცესების, სამუშაო პროცედურების ან მომსახურების შემოწმებას (ექსპერტიზა), მათი შესაბამისობის დადგენას მოთხოვნებთან და შემდგომ აღნიშნული საქმიანობის შედეგების მიწოდებას დამკვეთებისთვის, საჭიროების შემთხვევაში კი, ხელისუფლების სამეთვალყურეო ორგანოებისათვის. ინსპექტირება შესაძლოა ეხებოდეს ამ ობიექტების სასიცოცხლო ციკლის ნებისმიერ სტადიას, პროექტირების სტადიის ჩათვლით. ჩვეულებრივ, ასეთი საქმიანობა მოითხოვს პროფესიულ მსჯელობას ინსპექტირების ჩაგარებისას, განსაკუთრებით კი, ზოგად მოთხოვნებთან შესაბამისობის შეფასებისას.

წინამდებარე საერთაშორისო სტანდარტი შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას აკრედიტაციის დროს, ასევე საექსპერტო ან სხვა სახის შეფასებისას.

შესაძლოა წინამდებარე მოთხოვნების ინტერპრეტირება, როდესაც ისინი კონკრეტული სფეროს მიმართ გამოიყენება.

ინსპექტირების საქმიანობა შესაძლოა ნაწილობრივ დაემთხვეს ტესტირებისა და სერტიფიცირების საქმიანობას, როდესაც ამ ქმედებებს საერთო მახასიათებლები აქვთ. თუმცა, მნიშვნელოვან განსხვავებას წარმოადგენს ის ფაქტი, რომ ინსპექტირების მრავალი სახეობა მოიცავს პროფესიულ მსჯელობას, რათა დადგინდეს მათი შესაბამისობა საერთო მოთხოვნებთან, ამიტომ ინსპექტირების ორგანოს ესაჭიროება სათანადო უფლებამოსილება დავალების შესასრულებლად.

ინსპექტირება შესაძლოა უფრო ფართომასშტაბიანი პროცესის ნაწილი იყოს. მაგალითად, ინსპექტირება შესაძლებელია გამოიყენებოდეს, როგორც სამეთვალყურეო საქმიანობა პროდუქტის სერტიფიცირების სქემაში. ინსპექტირება შესაძლოა იყოს საქმიანობა, რომელიც წინ უსწრებს გექნიკურ მომსახურებას ან, უბრალოდ,

უმრუნველყოფს ინფორმაციას შემოწმებული ობიექტის შესახებ, მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენის გარეშე. მსგავს შემთხვევებში შესაძლოა საჭირო გახდეს დამატებითი ინტერპრეტაცია.

ინსპექტირების ორგანოების A, B და C კატეგორიებად დაყოფა არსებითად მათი დამოუკიდებლობის საზომია. ინსპექტირების ორგანოს მიერ გამოვლენილი თვალსაჩინო დამოუკიდებლობა ინსპექტირების ორგანოს მიმართ მომხმარებლის რწმენას ამყარებს, რომ ორგანოს აქვს უნარი მიუკერძოებლად შეასრულოს აღნიშნული სამუშაო.

წინამდებარე საერთაშორისო სტანდარტში გამოყენებულია შემდეგი ზმნური ფორმები:

- “უნდა” აღნიშნავს ვალდებულებას, აუცილებელ პირობას;
- “სასურველია” აღნიშნავს რეკომენდაციას;
- “შესაძლოა” აღნიშნავს ნებართვას;
- “შესაძლებელია” აღნიშნავს შესაძლებლობას ან უნარიანობას.